

5. ÎNREGISTRAREA DATELOR

Cuprins

STANDARD

Standard

Definiția înregistrării datelor arheologice

Scopul înregistrării datelor arheologice

Cazuri de necesitate

PROCEDURI

1 Introducere

2 Principii: Codul Deontologic al Arheologilor din România

3 Proceduri

3.1 Identificarea Proiectului de înregistrare a datelor

3.2 Proiectul de înregistrare a datelor

3.3 Punerea în practică a Proiectului de înregistrare a datelor

3.4 Analiză, rapoarte și diseminare

3.5 Monitorizarea

3.6 Arhive, drepturi de proprietate intelectuală și depozitare

3.7 Alte considerații

Anexa 1 - Cerințe și tehnici de înregistrare

Anexa 2 - Conținutul Raportului de înregistrare a datelor arheologice

Anexa 3 - Surse de informare istorică și documentară

Anexa 4 - Conținutul datelor și structura raportului

Anexa 5 - Recomandări pentru arhivele digitale

STANDARD

Standard

Înregistrarea datelor rezultate ca urmare a unei cercetări arheologice va asigura înregistrarea, atât cât este rezonabil posibil, naturii patrimoniului arheologic, fie el sau nu asociat cu un complex, o structură sau o construcție folosind toate acele metode, tehnici și practici specifice considerate a fi necesare în vederea realizării scopurilor proiectului. Acestea vor respecta regulile stabilite prin Regulamentul Săpăturilor Arheologice din România și principiile Codului Deontologic al Arheologilor din România, precum și toate celelalte norme legale aflate în vigoare.

Definiția

Înregistrarea datelor arheologice (IDA) este operațiunea planificată, limitată în timp, nedestructivă și neintrusivă care încearcă să stabilească caracterul, evoluția, datarea, forma unei construcții, unei structuri sau unui complex, așezarea acestora, inclusiv componentele lor aflate sub pământ, sau sub apă. Toate datele vor fi înregistrate în limba română.

Înregistrarea datelor arheologice este parte integrantă a activității de cercetare științifică.

Scopul

Scopul IDA¹ este de a examina un complex, o structură sau o construcție, o așezare umană dintr-o epocă istorică în vederea:

- analizării descoperirilor și înregistrarea lor;
- înregistrării plasării spațiale a unui complex/structură/construcție/așezare umană pentru o cât mai bună înțelegere a sa;
- stabilirii gradului de alterare, a stadiului de distrugere sau al modalităților de punere în valoare a unui complex/structură/construcție/așezare umană;

---

¹ Convenția La Valleta, art. 7, alin. (i).

- realizării unei înregistrări de lungă durată a tuturor caracteristicilor;
- formulării unei strategii a conservării și/sau restaurării ;
- diseminării rezultatelor.

Cazuri de necesitate

Înregistrarea datelor arheologice este necesară:

- ca parte a unui proiect de evaluare (teoretică sau de teren), de săpătură sau de supraveghere arheologică.
- în cadrul unui proiect de cercetare care nu este generat de o amenințare specifică la adresa patrimoniului arheologic².
- într-un context determinat de amenințarea factorilor naturali.
- în contextul interpretării și prezentării unui sit arheologic marelui public.
- ca răspuns la propunerea unui plan urbanistic sau de sistematizare, care amenință patrimoniul arheologic.
- ca parte a unui proces de amenajare a teritoriului (în cadrul legal stabilit de documentațiile de urbanism naționale, regionale, locale).
- ca parte a unui Studiu de Impact asupra Mediului (SIM = Environmental Impact Assessment – EIA, vezi și 3.1.7) ³
- În cazul instituirii de zone de protecție (conservare) în care înregistrările clădirilor, structurilor, complexelor, precum și așezarea lor planimetrică pot fi asistate de autoritățile locale pentru a stabili impactul pe care propunerea de construire îl are asupra zonei de conservare și a clădirilor/structurilor de mare importanță.
- ca parte a unei strategii asumate de comun acord pentru distrugerea sau pierderea de patrimoniu (structură sau complex), incluzând proiecte investiționale, procese de demolare controlată sau re-construcții în acord cu un program de evaluare (teoretică sau de teren) sau săpătură arheologică.
- în cazul necesității elaborării de planuri de dezvoltare inițiate la nivel privat, local, regional, național sau internațional.

---

² De exemplu în cazul conceperii unui proiect de cercetare arheologică sistematică.

³ Convenția La Valetta, art. 6, alin. (ii), lit. b.

Proceduri

1 Introducere

- 1.1 Aceste proceduri încearcă să definească modalitățile cele mai potrivite pentru înregistrarea datelor arheologice și pentru raportarea rezultatelor, respectând CDAR. De asemenea, încearcă să extindă și să explice definițiile generale din RSAR.
- 1.2 Standardul și procedurile se aplică tuturor tipurilor de astfel de cercetări, fie ele generate de cercetarea fundamentală, de interesul local în cadrul procesului de planificare urbanistică, de propuneri investiționale sau orice alte inițiative care pot afecta patrimoniul arheologic.
- 1.3 Înregistrarea datelor arheologice va fi realizată în condițiile asigurării respectării întregii legislații aflate în vigoare în momentul realizării ei. Cunoașterea legislației este principala răspundere a elaboratorului proiectului și tot el este cel care trebuie să asigure respectarea tuturor normelor juridice în vigoare.

2 Principii: Codul Deontologic al Arheologilor din România

2.1 Arheologul care întreprinde înregistrarea datelor arheologice trebuie să adere la principiile conținute de Codul Deontologic al Arheologilor din România, și la legile care guvernează aceste principii:

1 Arheologul trebuie să conceapă înregistrarea materialelor arheologice pentru a obține maximum de informații științifice și să asigure aplicarea celor mai bune metode pentru le a salva și înregistra⁴.

2 Arheologul are responsabilitatea de a asigura, cât mai mult posibil, conservarea patrimoniului arheologic⁵.

3 Arheologul are responsabilitatea de a nu se implica în înregistrarea acelor materiale arheologice pentru care nu este calificat sau adecvat pregătit⁶.

4 Arheologul trebuie să adere la cele mai înalte standarde etice și de comportament responsabil în prelucrarea materialelor arheologice⁷.

---

⁴ CDAR art. 14, art. 29.

⁵ CDAR art. 2, art. 29.

⁶ CDAR art. 12, art. 24.

5 Arheologul are responsabilitatea de a face publice rezultatele cercetărilor sale⁸ într-un interval de timp cât mai scurt⁹.

2.2 Arheologul care conduce o echipă de cercetare¹⁰:

1. trebuie să asigure o echitabilă programare a efortului științific și fizic al membrilor echipei.
2. trebuie să recunoască dreptul angajaților și colegilor săi de a avea aspirații în probleme legate de carieră, sănătate, siguranța muncii și să asigure șanse egale pentru angajare și perfecționare profesională.

2.3 Arheologul care conduce un colectiv de cercetare este răspunzător pentru încheierea unui contract, în limba română și sub jurisdicție română, ale cărui clauze¹¹:

1. nu pun în pericol fizic sau juridic pe nici unul dintre membrii echipei sale.
2. asigură că termenii activității specifice sunt foarte clar definiți.

---

⁷ CDAR - art. 10, art. 26.

⁸ Convenția La Valleta, art. 7, alin. (ii)

⁹ CDAR art. 4 și art. 15.

¹⁰ CDAR art. 18 și art. 31.

¹¹ CDAR art. 19 și art. 20.

3 Proceduri

3.1 Identificarea Proiectului de înregistrare a datelor arheologice

3.1.1 Conservarea informațiilor despre siturile arheologice și despre părțile componente ale acestora este una dintre cele mai importante componente ale politicii de protejare a patrimoniului cultural. Integrată necesităților de protecție a mediului (prin necesitatea instituirii de măsuri pragmatice și eficiente de conservare a peisajelor și sub aspect cultural¹²) recoltarea, înregistrarea și conservarea informației arheologice este vitală pentru documentarea trecutului istoric.

3.1.2 Conform legii¹³, cercetările arheologice și protejarea patrimoniului arheologic sunt parte componentă a strategiilor de dezvoltare durabilă, economico-socială, turistică, urbanistică și de amenajare a teritoriului, la nivel național și local.

3.1.3 Conservarea patrimoniului arheologic este un element esențial al procesului de dezvoltare urbanistică și de planificare a teritoriului¹⁴. În decursul acestui proces autoritățile centrale și/sau locale pot cere obținerea de informații suplimentare despre problemele prioritare din punct de vedere arheologic pentru a putea lua o decizie rezonabilă și bine documentată.

3.1.4 Atunci când o clădire, o structură sau un complex este subiectul conservării/demolării, restaurării/desființării sau modificării totale sau parțiale cercetarea arheologică va avea în vedere obligatoriu și înregistrarea de către arheolog a elementelor aflate sub pământ.

3.1.5 Autoritățile locale au atribuții în supravegherea teritoriului lor de competență referitoare la structurile istorice construite (monumente istorice)¹⁵ sau la siturile/complexele arheologice și la așezarea lor¹⁶. Aceasta poate constitui punctul de pornire pentru instituirea unei zone protejate în urma determinării impactului pe care îl are o propunere de construire asupra zonei propuse spre conservare.

---

¹² Convenția Europeană a Peisajului ratificată de România prin legea 451/2002.

¹³ OG 43/2000, art. 2 alin (2), art. 17 alin e).

¹⁴ Legea nr. 50, art 3 lit. b) și art. 7 lit a); Legea nr. 5/2000, art. 1 alin (2), art. 2 și art. 3

¹⁵ Legea nr. 422, art. 6 alin. (3).

¹⁶ OG 43/2000, art. 17.

3.1.6 În cadrul activității de urbanizare și planificare a teritoriului, construirea unei clădiri/structuri și/sau așezarea ei planimetrică (vezi Anexa 1 pentru definiție) poate necesita obținerea de noi informații arheologice.

3.1.7 Înregistrarea datelor arheologice este un element fundamental al deciziei dacă vestigiile arheologice dintr-un perimetru dat trebuie distruse sau deranjate sau dacă protejarea lor nu implică costuri excesive.

3.1.8 Decizia necesității cercetării arheologice și a înregistrării va fi luată în raport cu lucrările propuse.

3.1.9 Unele instituții ale administrației centrale au prevăzut mecanisme speciale pentru punerea în practică a proiectelor de dezvoltare și au încheiat înțelegeri (formale sau informale) bilaterale pentru a lua în considerare efectele propunerilor de dezvoltare asupra vestigiilor arheologice¹⁷.

3.1.10 Studiile de Impact asupra Mediului se aplică acelor proiecte pentru care acest lucru este prevăzut de legislația în vigoare privitoare la protecția mediului în scopul de a analiza posibilele efecte ale lucrărilor înainte de luarea unei decizii care să permită investiția respectivă. În acest caz investitorilor li se cere de către instituția guvernamentală competentă să ofere toate informațiile necesare pentru ca Certificatul/Avizul de mediu să fie emis, inclusiv Raportul de evaluare teoretică (Documentarea), Raportul de evaluare de teren sau Raportul de săpătură arheologică. Componenta cea mai importantă a acestora o constituie IDA, care fundamentează decizia ce urmează a fi adoptată. SIM este obligatoriu pentru unele proiecte¹⁸ și aria de aplicabilitate a acestuia va fi extinsă în viitor¹⁹.

3.1.11. De regulă proiectele pentru care este necesar SIM sunt inițiate de investitori privați (mai degrabă decât de către autoritățile locale) și aceștia se adresează Direcțiilor pentru cultură, culte și patrimoniu cultural județene, respectiv a municipiului București.

---

¹⁷ Cf. Protocolul încheiat de Ministerul Culturii și Cultelor cu Administrația Națională a Drumurilor și cu Compania Națională a Autostrăzilor și Drumurilor Naționale din România.

¹⁸ Convenția La Valleta, art. 5, alin. (iii), art. 6, alin. (ii), lit. b)

¹⁹ Legea Mediului nr. 137 din 29/12/1995, art.4 și 7. H.G. nr. 918 din 22 august 2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri (publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 686 din 17 septembrie 2002).

3.1.12 În toate cazurile IDA va fi efectuată în modul care asigură cel mai mare grad de adaptare la cerințele proiectului, va fi realizată pe baza acelor teme de interes ce sunt avute în vedere de respectiva investiție și se va referi strict la zona în care urmează să se desfășoare aceasta.

3.1.13 Înregistrarea monumentelor istorice/ ansamblurilor/ structurilor/ complexelor și siturilor contribuie direct la caracterizarea unei zone ca zonă de peisaj istoric/peisaj cultural sau zonă protejată ce poate fi subiectul unei propuneri de restaurare, modificare, dezvoltare sau desființare.

3.1.17 În contextul cercetării, înregistrarea tuturor părților structurilor selectate va fi făcută de arheologi atestați²⁰ sau sub supravegherea lor și va fi bazată pe interese științifice precis definite.

3.1.18 IDA contribuie în mod direct la:

- aprecierea și măsurarea calității muncii unui arheolog.
- constatarea atingerii scopurilor propuse de un proiect de cercetare.
- stabilirea îndeplinirii standardelor profesionale.

3.1.19 Dacă cercetarea unui monument istoric implică o cercetare arheologică această activitate nu va putea fi îndeplinită decât de un arheolog atestat care trebuie să obțină de la MCC o autorizație de săpătură arheologică, conform legii²¹.

3.2 Proiectul de înregistrare a datelor

3.2.1 Stadiul pregătirii și planificării proiectului este esențial pentru asigurarea succesului unui proiect de înregistrare a datelor arheologice. Acesta trasează etapele unui proiect IDA, după ce au fost stabilite toate necesitățile și circumstanțele cercetării arheologice. Proiectul va fi realizat, în limba română, de un arheolog atestat și constituie o parte a unui proiect de cercetare.

3.2.2 IDA constituie o parte obligatorie a unui proiect de cercetare arheologică. Proiectul de IDA va fi realizat în colaborare cu toți acei specialiști care contribuie la clarificarea naturii proiectului, a complexității și interesului arheologic și eventual arhitectural al structurilor cercetate, care înțeleg scopurile cercetărilor propuse și sunt capabili să evalueze impactul lucrărilor.

---

²⁰ OG nr. 43/2000 art. 2 lit. c).

²¹ OG nr. 43/2000 art. 2 lit. c), art. 5 alin (6), art. 10 lit. d), art. 14 lit. e), art. 24 lit. a).

3.2.3 Un proiect scoate în evidență lista activităților în detaliu pentru ca acestea să poată fi cuantificabile, implementate și monitorizate. Trebuie ca aceasta să fie suficientă pentru a forma baza unui standard.

3.2.4 Un proiect IDA trebuie să conțină o listă detaliată, cu activități cuantificabile. El poate include informații adiționale despre detalii contractuale, cum ar fi cele referitoare la nivelul personalului sau costurile relevante.

3.2.5 Pentru programele naționale de cercetare arheologică proiectul IDA va lua în mod formal forma unui proiect ce trebuie supus aprobării Comisiei Naționale de Arheologie.

3.2.6 Arheologul care își va baza concluziile cercetării arheologice pe hărți/planuri/desene sau date furnizate de alți specialiști (topografi, arhitecți, ingineri, sau alți arheologi) trebuie să se asigure că are totalitatea copiilor fidele ale acestor date.

3.2.7 Proiectul trebuie să fie conceput de persoane calificate și experimentate²² care să folosească, la nevoie, și specialiști din alte domenii²³.

3.2.8 Raportul de IDA trebuie să fie elaborat în termeni clari și în suficient detaliu pentru a permite o informare corectă și la obiect din punct de vedere științific și juridic.

3.2.9 Proiectul de IDA trebuie să includă și o strategie acceptată pentru înregistrarea artefactelor și ecofactelor (vezi și 3.3.8).

3.2.10 Orice arheolog care este pus în situația de a pune în practică IDA este obligat să consulte toate sursele de informație disponibile, să cunoască prevederile legale în vigoare și să le respecte.

3.2.11 În conceperea proiectului arheologul va lua în considerare și cazurile în care pot apare diverse situații neprevăzute pentru care trebuiesc asigurate resurse suplimentare. În multe cazuri atingerea obiectivelor propuse prin proiect poate fi imposibilă în lipsa dovedirii, de către părți, a unui grad rezonabil de flexibilitate. Coordonatorii de proiecte trebuie să fie conștienți de faptul că aplicarea rigidă a unor cerințe poate cauza ne-realizarea unor obiective arheologice și ne-arheologice propuse. Prioritatea constă în a obține cât mai multe informații despre zonă/sit. Măsurile preconizate a fi luate în cazul apariției situațiilor neprevăzute trebuiesc

---

²² Un arheolog specialist sau expert – conform prevederilor RSAR.

²³ Convenția La Valleta, art. 3, alin. (ii).

precizate distinct în cadrul contractual și arheologul trebuie să poată pune la dispoziție toate elementele pentru a demonstra imposibilitatea predictibilității acestor situații.

3.2.12. În toate cazurile va fi folosit principiul CMBTFCE (cea mai bună tehnică fără costuri excesive)²⁴.

3.2.13 Un proiect trebuie să conțină, cel puțin, următoarele elemente:

- rezumat non-tehnic
- locația administrativă a sitului
- descriere geologică și topografică (inclusiv ridicarea topografică în coordonate ST70 și descrierea unor puncte de reper)
- descriere arheologică și istorică
- referiri la legislația aplicabilă aflată în vigoare
- scopuri generale și specifice ale cercetării
- tehnicile de înregistrare preconizate
- conținutul și distribuția spațială a artefactelor și ecofactelor în teren
- propuneri de publicare și diseminare
- probleme referitoare la regimul drepturilor de autor²⁵
- modalitatea de depunere în arhiva instituției
- calendarul săpăturii și frecvența prelevării datelor
- probleme legate de colectivul de cercetare (resurse umane necesare)
- considerații de protecția și siguranța muncii
- proceduri de monitorizare a IDA
- înțelegeri de conjunctură (dacă este cazul) și reglementarea situațiilor neprevăzute.

3.2.14 Conținutul detaliilor este dezvoltat în Anexele 3 și 4.

3.2.15 Conținutul detaliilor este dezvoltat în Anexele 2 și 3.

3.2.16 Proiectul și elementele sale constitutive vor face referiri la standardele existente și vor menționa sistemul folosit pentru înregistrarea datelor.

3.2.17 Răspunderea realizării și predării Proiectului de înregistrare a datelor revine arheologului care conduce punerea în practică a proiectului.

---

²⁴ Principiul constă în a avea la dispoziție cele mai bune dotări tehnice, în condiții rezonabile de costuri. Unui investitor nu i se vor prezenta ca dotări necesare decât acele materiale și echipamente care sunt cu adevărat indispensabile și care trebuiesc stabilite de la bun început între părți.

²⁵ vezi Anexa A2

3.3 Punerea în practică a Proiectului

3.3.1 Proiectul trebuie să fie acceptat de toate părțile înainte de începerea lucrului. Orice schimbare trebuie acceptată în scris de toate părțile implicate.

3.3.2 Resursele folosite (forță de muncă, echipament, locuințe etc) trebuie folosite astfel încât să asigure succesul proiectului în limita de timp stabilită, la standarde acceptabile, îndeplinind toate cerințele. Orice posibilitate de apariție a unui element neprevăzut trebuie să fie identificată cu claritate și justificată. Arheologul care conduce săpătura este responsabil și pentru toate problemele referitoare la resursele umane, pentru toate nivelele de încadrare.

3.3.3 Toate tehnicile folosite pentru realizarea obiectivelor trebuie să fie conforme cu legislația în vigoare și perfect justificabile. Uneori predeterminarea cercetării și înregistrării poate să necesite consultarea RAN și a LMI înainte de începerea lucrărilor propriu-zise. Munca științifică trebuie să se facă în acord cu standardele arheologice.

3.3.4 Înregistrările (scrise, grafice, electronice, digitale și fotografice) trebuie să se conformeze standardelor existente²⁶. Înregistrările digitale făcute ca parte a proiectului trebuie să conțină date standard. Arheologul trebuie să se asigure că înregistrările digitale, pe hârtie și fotografice vor fi stocate în siguranță, în locuri potrivite și că vor avea copii de siguranță, iar aceste vor fi depozitate în locații diferite.

3.3.5 Participanții la cercetare, inclusiv subcontractorii, trebuie să fie calificați și să aibă experiența necesară rolului atribuit în proiect și să fie angajați conform legii.

3.3.6 Trebuie să existe un mecanism de comunicare bine pus la punct între arheolog și echipa folosită pentru IDA (topograf, arhitect, inginer etc).

3.3.7 Participanții la înregistrarea datelor arheologice, inclusiv subcontractorii, trebuie să fie deplin implicați în munca lor și să înțeleagă scopurile și metodologia proiectului.

3.3.8 Toate echipamentele trebuie să fie potrivite scopului propus al cercetării și să fie folosite în condiții de siguranță, conform regulilor și recomandărilor specifice. Se va acorda atenție faptului că unele echipamente sunt subiectul unor verificări speciale.

---

²⁶ O.G. 43/2000, art. 10, lit. g), art. 15.

3.3.9 Arheologii trebuie să se asigure că sunt respectate prevederile legale în vigoare referitoare la protecția și siguranța muncii.

3.3.10 Pentru ca proiectul să-și atingă scopurile vor fi asigurate resurse suficiente și corect dimensionate (forță de muncă, echipament, locuințe etc), de calitate acceptată și programate în acord cu calendarul propus inițial, conform cu normele juridice și cu regulamentele în vigoare.

3.3.11 Regulamentele de protecția muncii nu pot fi ignorate, indiferent cât de imperativă este nevoia de a obține informații arheologice. Protecția muncii va fi prioritară oricăror probleme de interes arheologic.

3.3.12 În cazul lucrului pe șantiere unde se desfășoară activități de construcții, arheologii trebuie să se conformeze regulamentelor specifice aflate în vigoare.

3.3.13 În cazul în care arheologul are prin contract sau printr-o altă înțelegere scrisă puterea de a suspenda lucrările va face aceasta numai în acord cu reguli stabilite anterior. Arheologul este dator să nu cauzeze întreruperea lucrărilor decât în cazuri deosebite și trebuie să evite prelungirea acestei întreruperi peste limite rezonabile.

3.3.14 Arheologul este obligat să țină o evidență clară a întreruperilor de lucru care să conțină data, cauza, orele de început și durata acestora.

3.3.15 Ca parte a procesului de cercetare arheologică, IDA nu trebuie să dea naștere unor pierderi de patrimoniu arheologic și istoric în ceea ce privește zona/situl/complexul/structura/clădirea cercetată.

3.3.16 Când este nevoie de modificări ale etapelor care fac parte din proiect, specificație sau plan de cercetare, acestea trebuie să țină seama de realitatea muncii de teren, de necesitatea conservării, de cerințele de depozitare, de obligațiile de raportare și de dreptul de proprietate intelectuală, așa cum sunt ele definite în RSAR, după caz.

3.3.17 Înregistrările (scrise, grafice, electronice și fotografice) trebuie făcute pentru întreaga activitate folosind, la nevoie, formulare de înregistrare pe hârtie (vezi Anexa 2).

3.3.18 Toate desenele trebuie realizate la o scară potrivită, folosind tehnici corespunzătoare sitului și scopului proiectului. Cerințele de acuratețe a dimensiunilor (vezi Anexa 2) trebuie precizate încă din proiect, până la nivel de detaliu.

3.3.19 Înregistrarea construcțiilor moderne suprapuse celor vechi este o parte importantă a procesului integrat de conservare, iar arheologul trebuie să își asume răspunderea actualizării permanente a înregistrării ca parte a arhivei sitului.

3.3.20 Elaborarea proiectului de IDA presupune descoperirea și examinarea tuturor surselor posibile de informații. Astfel de informații pot fi găsite în rapoartele de evaluare (teoretică sau de teren), desene, fotografii, rapoarte publicate sau nepublicate în alte documente legate de structura și istoria zonei/sitului/complexului/structurii/clădirii cercetate. (vezi Anexa 6).

3.3.21 Fidelitatea desenelor realizate ca parte a unui proiect de cercetare în vederea restaurării²⁷ trebuie să aibă minimum acuratețea cerută de specificul activității arheologice (Anexa 2).

3.3.22 Regulamentele de protecția muncii nu pot fi ignorate, indiferent cât de imperativă este nevoia de a obține informații arheologice. Protecția muncii va fi prioritară oricăror probleme de interes arheologic.

3.3.23 Arheologii și toți participanții la IDA sunt sfătuiți să notifice direcției de specialitate a Ministerului Culturii și Cultelor orice dispoziții oneroase pe care le dă investitorul și care pot avea ca urmare afectarea obiectivității științifice a IDA.

3.4 Analiză, rapoarte și diseminare

3.4.1 În unele circumstanțe poate fi necesară asumarea unei analize post-teren și realizarea unui raport care va fi diseminat.

3.4.2 Produsul primar al muncii de IDA este raportul tip date (bază de date - vezi Anexa 3).

3.4.3 Toate datele rezultate din faza de analiză trebuie incluse în arhiva proiectului. Interpretarea acestor date va constitui o parte a raportului destinat publicării.

3.4.4 Toate înregistrările artefactelor și ecofactelor trebuie realizate în acord cu cerințele legislației privitoare la protecția patrimoniului mobil²⁸.

3.4.5 Arheologul trebuie să se asigure că rezultatele IDA sunt diseminate într-un interval de timp rezonabil, prin mijloace specifice ale acestei activități.

---

²⁷ Cercetare de salvare, OG 43 art. 2, lit. c².

²⁸ O.G. 43/2000, art. 4, alin. (2), L.182/2000, art. 48.

3.4.9 Având în vedere ca Raportul de săpătură publicat trebuie să conțină suficiente date și referințe la arhiva proiectului care să permită interpretări și altor cercetători, toate datele rezultate ca urmare a IDA vor trebui să respecte această cerință. Calitatea academică a informațiilor va fi asigurată, la nevoie, prin consultarea unor referenți independenți, de alte specialități.

3.4.10 Toate rapoartele trebuie scrise în limba română, clar, concis și cu o logică clară; termenii tehnici arheologici trebuiesc explicați dacă raportul se adresează unei audiențe care nu este de specialitate²⁹. Termenii familiari vor fi folosiți oriunde este posibil. Cadrul juridic trebuie clar precizat și trebuie să poată face față oricărei acțiuni în justiție.

3.4.11 Rapoartele IDA nu vor include recomandări decât dacă acestea sunt cerute de arheologul care a elaborat proiectul.

3.4.12 Rapoartele vor conține cel puțin:

- un sumar non-tehnic
- fraze introductive
- scopurile și obiectivele IDA
- metodologie
- descriere structurală a datelor
- cercetare documentară
- analiză
- concluzii
- desene, fotografii etc
- baze de date
- indicarea locației arhivei

[Conținutul acestor rapoarte este discutat în detaliu în Anexa 5]

3.4.13 Chiar dacă sunt subiectul unor cereri contractuale de confidențialitate, copii ale acestor rapoarte trebuiesc depuse la Direcțiile de cultură, culte și patrimoniu cultural național județene sau al municipiului București în termen cât mai scurt.

3.4.14 Copiile Raportului IDA (subiect sau nu al clauzelor contractuale de confidențialitate) trebuie depuse la Direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniu cultural național județene, sau a municipiului București, împreună cu Rapoartele arheologice.

---

²⁹ Beneficiarii sunt de obicei persoane care nu au cunoștințe de specialitate.

3.5 Monitorizarea

3.5.1 Toate lucrările de teren desfășurate în vederea înregistrării datelor arheologice sunt monitorizate de arheologii angajați de Direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniu cultural județene, respectiv a municipiului București sau de direcția cu atribuții legale din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor.

3.5.2 Arheologii care asigură monitorizarea trebuie să fie atestați de Ministerul Culturii conform prevederilor legale în vigoare.

3.5.3 Arheologii care întreprind monitorizări trebuie să dovedească flexibilitate dar în același timp trebuie să se asigure că bugetele și limitele de timp asumate contractual sunt respectate.

3.5.4 Monitorizarea trebuie agreată de ambele părți și modalitățile concrete de lucru vor fi stabilite de comun acord.

3.5.5 Orice neconcordanțe cu termenii stabiliți contractual și care sunt sesizate pe timpul monitorizării vor fi aduse la cunoștința arheologului care conduce lucrările cât mai rapid.

3.5.6 Condițiile în care are loc monitorizarea trebuie convenite de la începutul lucrărilor și vor fi anunțate din timp Direcțiilor pentru cultură, culte și patrimoniu cultural județene, respectiv a municipiului București.

3.5.7 Condițiile în care are loc monitorizarea vor fi aduse obligatoriu și la cunoștința beneficiarului lucrărilor.

3.5.8 Toate costurile presupuse de monitorizare, prevăzute de arheologul care concepe proiectul, trebuie acceptate în scris, de toate părțile implicate, și vor face parte din bugetul proiectului.

3.6 Arhive, drepturi de proprietate intelectuală și depozitare

3.6.1 Toate detaliile privind locul în care va fi depusă documentația și materialul arheologic descoperit vor fi stabilite pe baze contractuale (sau protocol) înainte de începerea oricărei săpături arheologice de teren.

3.6.2 Între arheologul care execută o activitate de teren (evaluare sau săpătură) și muzeul pe al cărui teritoriu de competență se află zona de proveniență a materialului arheologic trebuie să existe un protocol privind depunerea materialului, în cazul în care arheologul nu este angajat de respectivul muzeu.

3.6.3 Întreaga arhivă a evaluării de teren, precum și artefactele și ecofactele descoperite vor fi tratate conform legislației în vigoare privitoare la protecția patrimoniului cultural mobil³⁰.

3.6.4 Arheologului îi este interzis să accepte clauze contractuale care încalcă legislația privitoare la patrimoniul cultural mobil și va asigura menționarea clară în contract a destinației acestor bunuri pe parcursul și la sfârșitul activității de teren.

3.6.5 De regulă materialul arheologic descoperit pe parcursul unei activități de teren (evaluare sau săpătură) va reveni muzeului pe al cărui teritoriu de competență se află zona în care a avut loc cercetarea, dacă prin intermediul unui contract (protocol) între părțile interesate nu se convine altfel, în termeni conformi cu legislația în vigoare.

3.6.6 Chiar dacă între investitor și cel (cei) ce întreprind prelucrarea materialelor arheologice există clauze contractuale privind confidențialitatea, arheologul, este obligat să redacteze și să facă public cât mai repede rezultatul științific al prelucrării materialelor arheologice.

3.6.7 Arheologul chiar dacă este subiect al înțelegerilor de confidențialitate specificate în proiect, trebuie să pregătească (în timpul săpăturii și după ce a tras concluziile) o descriere structurată a proiectului care să poată fi publicată sau inclusă în arhivele naționale și locale.

3.7 Alte considerații

3.7.1 Este obligatoriu ca proiectele de IDA să fie realizate pe baza unui contract sau a unei înțelegeri scrise sau ca parte a unui contract referitor la o cercetare arheologică. Astfel de contracte trebuie să conțină precizări relevante cu privire la: zona afectată marcată pe o hartă; planul/proiectul de cercetare (vezi 3.2); condițiile în care se va realiza accesul la teren; valoarea contractului; obligațiile părților; datele de început și de sfârșit a lucrărilor; programarea, modalitățile și termenele de efectuare a plăților; reglementarea problemelor legate de drepturile de autor; ștampila, data și semnăturile în original ale părților.

3.7.2 De regulă dreptul de autor și dreptul de proprietate asupra arhivei scrise și digitale aparțin instituției care a făcut săpătura. Aceasta depozitează materialul

---

³⁰ Legea nr. 182/2000 cu completările și modificările ulterioare.

împreună cu muzeul sau depozitul prevăzut în contract și le transferă dreptul de folosire a înregistrărilor la acest nivel. Aceste înțelegeri pot varia prin contract și, pentru evitarea oricărui dubiu, este de preferat să se includă preveri asupra acestor drepturi în înțelegerea contractuală.

3.7.3 Materialul copiat sau citat în rapoarte trebuie să fie acceptat, iar drepturile de autor recunoscute.

3.7.4 Toate prevederile legate de publicitate trebuiesc acceptate de la început, în etapa de realizare a proiectului, de instituția care coordonează cercetarea arheologică.

3.7.5 Arheologul trebuie să respecte obligațiile asumate în fața investitorului/reprezentantului sau consultantului acestuia privind confidențialitatea, dar nu trebuie să-și uite obligația profesională de a face cunoscute rezultatele cercetării arheologice, într-un timp cât mai scurt.

3.7.6 Arheologii trebuie să aibă în vedere legislația drepturilor de autor și drepturile de proprietate intelectuală, cea referitoare la plagiat și la problemele legate de accesul la materiale arheologice în vederea cercetării.

3.7.7 Arheologii trebuie să-și îndeplinească obligațiile etice și profesionale cu privire la patrimoniul mobil și descoperirile a căror proveniență este neclară³¹.

---

³¹ Legea 182/2000, art. 48.

ANEXA 1:**Cerințe și tehnici de înregistrare**

IDA are loc adesea pe baza colaborării cu profesioniști din alte domenii (informaticieni, topografi, arhitecți, ingineri, istorici de artă etc). Arheologii participanți la un proiect de cercetare arheologică trebuie să fie pregătiți să respecte nevoia de date în termenii convențiilor altor profesioniști și să prezinte informația pe care o dețin în așa fel încât ea să fie înțeleasă de ceilalți.

Atunci când IDA este parte a unui proiect de cercetare arheologică preventivă sau de salvare care va fi urmată de alterarea sau distrugerea acceptată a zonei/sitului/complexului/structurii/clădirii cercetate importanța ei este decisivă. Desenele trebuie realizate fidel, la o scară acceptată, într-un format potrivit pentru a putea fi folosite pe sit și de alți profesioniști.

Următoarele detalii ale proiectului trebuie notate pe fiecare desen și pe fiecare foaie cu înregistrări: codurile RAN, coordonatele ST 70, punctele de referință, scara, valorile adâncimilor sau înălțimilor, codul instituției, data, autorul și titlul.

Următoarele tipuri de desene și înregistrări scrise sunt potrivite oricărui program IDA:

Desenul analitic

Realizat la o scară potrivită (de regulă 1:20, rareori 1:50), desenul sau imaginea fotogrammetrică trebuie să ilustreze faza arheologică sau constructivă relativă.

Desenul analitic va fi utilizat pentru a ilustra planurile (grundurile), secțiunile, profilele stratigrafice, elevațiile, și toate detaliile considerate necesare.

Un desen analitic va ilustra analiza structurală, de exemplu la schimbările de materiale folosite în construcția clădirii, îmbinările grinzilor, îmbinările-cheie, mortarul, tratarea suprafețelor sau alte detalii de construcție.

În cazul în care desenul este considerat a fi repetitiv sau din cauze care fac ca factorul timp să fie decisiv (cercetări preventive) desenul analitic poate fi înlocuit cu o imagine fotogrammetrică care să conțină toate elementele necesare obținerii de informații cel puțin la fel de detaliate ca în cazul desenului analitic.

Desenul de detaliu

Desenul de detaliu este realizat pentru a ilustra sau expune un detaliu anume al unei construcții (de exemplu îmbinările), gradul de alterare, tehnologia de construcție sau funcțiunea clădirii.

Acesta poate fi plan, secțiune, elevație, desen axonometric sau izometric. Scara este de obicei mai mare (1:50) decât cea pentru desenele analitice.

Schița dimensionată

Un desen care nu este realizat la scară, ci numai pentru informații legate de dimensiuni. Poate cuprinde un plan, o secțiune, elevație sau detaliu.

Desenul interpretativ

Desenele realizate pentru a ilustra o anumită fază, dezvoltarea, analiza, funcțiile, modul de folosire a unei zone/sit/structuri/clădiri/complex. Acestea pot să nu fie realizate la scară, dar pot fi axonometrice, izometrice, planuri secțiuni, elevații. Pot include reconstrucții sau structuri care s-au pierdut, precum și alte funcțiuni, forme.

Fotografia rectificată (imagine fotogrammetrică)

Fotografia rectificată este utilă procesului obținerii informației dimensionale dintr-o singură fotografie care este realizată paralel cu planul obiectului fotografiat (fie el grund, profil, perete etc). Distanța măsurată până la planul obiectului fotografiat dă scara desenului. Există metode informatice care pot reduce nevoia de aliniere față de plan.

Desenul la scară reală

În anumite situații poate fi necesară desenarea la scara 1:1. Aceasta este valabil în special pentru obiecte de mici dimensiuni (pietre izolate, cărămizi etc). Un astfel de desen poate include secțiunea, elevația, detaliul și planul obiectului. Acolo unde este relevant, se pot trasa și elemente ale grundului sau ale structurilor învecinate.

Desene pentru supravegherea topografică a sitului

Desene (planuri, ridicări topo) la scară care arată clădiri/structuri/complexe *in situ*, în relație cu elemente importante de poziționare (delimitările sau punctele de reper măsurate cu mâna sau cu mijloace electronice) aflate în colecția de date a sitului.

Metode adiționale:

- diverse tipuri de măsurători realizate la nivelul solului
- dendrocronologia
- rezistivitatea electrică a solului
- magnetometria
- diagrama fotogrammetrică
- fotogrammetria
- sampling
- etc

ANEXA 2:

Conținutul Raportului de înregistrare a datelor arheologice

Cerințele specifice sau rezultatele unui proiect pot determina elaborarea Raportului în forme diferite, în funcție de natura sitului. Următoarele secțiuni însă vor apare în toate rapoartele:

Rezumatul non-tehnic

Acesta va structura, într-un limbaj non-tehnic, motivația principală a activității, scopurile și rezultatele sale și va include referințe despre proiectul investițional care a determinat IDA, precum și rezultatele obținute; referiri la denumirea persoanei fizice sau juridice de drept public sau privat la solicitarea căreia s-a întreprins cercetarea precum și la instituția arheologului.

Introducere

Aceasta va include scopul proiectului, circumstanțele și datele de lucru în teren și o informare sumară arheologică, istorică, topografică sau tehnică despre sit.

Descrierea sitului

Descrierea respectivei zone/sit/structuri/clădiri/complex, incluzând interpretarea arheologică a sa în acest moment, construcția, funcțiunile și modul de folosire a materialelor de construcție. Descrierea va folosi o terminologie corespunzătoare arhitecturii perioadei din care datează. Rezultatele oricărei cercetări conexe arheologice vor fi încorporate în descrierea sitului.

Scopuri și obiective

Acestea vor reflecta scopurile și obiectivele proiectului IDA.

Metodă și tehnici folosite

Metoda și toate tehnicile folosite trebuie descrise. Dacă există deosebiri față de cele preconizate de proiectul inițial, acestea trebuie explicate.

Cercetarea documentară

Prezentarea documentelor folosite, evidențiind implicarea izvoarelor pentru înțelegerea arheologiei sitului și capacitatea ei de a informa.

Analiză și interpretare

Analiza și interpretarea datelor colectate referitoare la sit din perspectiva descrierii evoluției zonei/sitului/structurii/clădirii/complexului de-a lungul timpului.

Concluzii

Un conținut al rezultatelor activității privitor la așezarea sitului în contextul său (local, regional, național, internațional, arheologic, istoric sau tehnic în termenii așezării, originii, scopului pentru care a fost construit, formei, materialelor folosite și statutului său). Această parte va include referiri la relativitatea izvoarelor utilizate sau restricțiile impuse de specificul săpăturii, după caz.

Anexe

Acestea ar trebui să conțină detalii tehnice, inclusiv liste de artefacte, liste de măsurători, detalii despre tehnicile aplicate sau etapele activității, lista consultanților, indexul codurilor, liste bibliografice etc. Una dintre anexe poate cuprinde un rezumat al cercetării sau un rezumat al cerințelor inițiale ale proiectului.

Ilustrații

Ilustrații care includ hărți ale locației în zilele noastre, supravegherea sitului, desene din timpul săpăturii, desene interpretative, desene analitice, fotografiile și copii ale izvoarelor istorice (de exemplu hărți de epocă, ilustrații istorice etc). Acestea pot fi incluse în text sau la sfârșit, ori acolo unde sunt menționate. Ele vor fi numerotate clar, cu trimiteri ușor de găsit.

Bibliografie

O listă a izvoarelor primare și secundare, inclusiv hărți și ilustrații la care nu se mai face referire în altă parte.

Altele

Sumarul Raportului

Referiri la regimul drepturilor de autor

Descărcări de responsabilități (disclaimers)

ANEXA 3:**Surse de informare istorică și documentară****1. Tipul surselor**

Hărți timpurii, desene, picturi, fotografii, mici hărți parțiale, hărți cu delimitări de proprietăți, hărți oficiale, planuri, RAN, planuri de proprietate, probatorii, inventare folosite la perceperea taxelor.

Studii și articole din periodice (locale, județene, regionale, naționale, internaționale) arheologice și ale muzeelor, studii de mediu, informații locale, documentații de urbanism, documente legislative, directive și elemente de legislație europeană etc.

2. Locația surselor

Biblioteci locale și naționale, institute academice, muzee, universități, centre de studii proprietari locali, etc

3. Surse ale informațiilor documentare

RAN, LMI, baze de date arheologice și ale evidenței monumentelor istorice, inventare regionale, arhive (naționale, județene, locale, religioase, militare, navale), planuri de clădiri, liste de clădiri, inventare, documente contemporane nepublicate, și colecții de documente cartografice sau picturi, colecții publice și private, reviste academice, monografii locale.

4. Tipul izvoarelor**Fotografii aeriene**

Fototeca INMI, fototeca IGEFCOT, fototeca MAN, colecții de muzee, moșteniri, , colecții din universități, colecții private (în unele situații un zbor poate fi cerut ca parte a unui studiu).

Informații geotehnice

Tipul de izvoare

Supravegheri de sit, hărți geologice, supravegheri de pe întinderi de apă etc.

Locația surselor

Biblioteci, institute academice specializate, universități, laboratoare naționale, regionale și județene etc

Izvoare secundare

Tipul izvoarelor

Cercetările arheologice sistematice, studiile de peisaj cultural sau istoric, , documente administrative locale, documente legislative, directive europene, planuri de dezvoltare locală, PUG-uri și PUZ-uri și planurile lor.

Locația surselor

Biblioteci, proprietari locali, muzee locale și naționale, universități, publicații academice, monografii și alte publicații.

ANEXA 4:**Conținutul Fișei tehnice**

Conținutul său este listat aici orientativ. Nivelul detaliului cerut depinde de cantitatea și complexitatea datelor. Un astfel de raport va fi făcut rapid după fiecare etapă de lucru în teren sau după fiecare sezon de săpătură. Fișa tehnică contribuie la structurarea înregistrărilor pentru RAN, constituie baza unei analize viitoare și baza arhivării finale a cercetării sitului. Ea include:

1. Lista datelor

- - inventar numeric cu descrieri scurte
- - alte documente scrise
- - planuri, elevații și alte ilustrații
- - fotografii adnotate
- - liste cu descoperiri mărunte, cu numere de inventar și descrieri scurte ale principalelor obiecte găsite.
- - fragmente arheologice de mediu, cu o descriere și explicație de ce au fost prelevate.

2. O descriere a etapelor săpăturii

- - legătura dintre grupuri și contexte
- - descoperiri importante
- - diagrame secvențiale, matrici stratigrafice, planuri și alte diagrame
- - ecofacte și fragmente arheologice de mediu

ANEXA 5:

Recomandări pentru arhivele digitale

Proiectele variază în organizarea și implementarea lor, chiar atunci când este vorba despre standarde înalte și cea mai completă experiență. Această anexă prezintă o listă de căutare pentru tipurile de date care să fie incluse într-o arhivă digitală a cercetării unei clădiri. Când aceste date nu există, trebuie create. Când nu sunt potrivite formatului digital, nu trebuie digitizate.

Astfel, arhiva trebuie să conțină:

1. Baza de date a descoperirilor

Baza de date a descoperirilor structurată conform cu standardele RAN³². Conținutul și modul de structurare a datelor trebuie convenit înainte de începerea proiectului cu instituțiile cu atribuții în acest domeniu pentru a asigura adăugarea datelor obținute la baze de date deja existente fără a mai fi nevoie de introducerea manuală a datelor.

2. Alte seturi de date asociate

Alte date asociate vor fi incluse în arhiva digitală, cum ar fi specificația proiectului/planul proiectului, un raport al despăgubirilor stabilite prin tratative (dacă acesta nu a fost încă arhivat) și un raport al clădirii sau structurii în elevație, desenele analitice, fotografiile rectificate, desenele interpretative sau detaliate, pozele din timpul supravegherii/săpăturii care pot de asemenea de preferință să fie în format digital. Conținutul precis al arhivei va varia în funcție de circumstanțele cercetării.

3. Baza de date

Baza de date a descoperirilor structurată conform cu standardele RAN. Conținutul și modul de structurare a datelor trebuie convenit înainte de începerea proiectului cu instituțiile cu atribuții în acest domeniu³³ pentru a asigura adăugarea

---

³² conform O.G. nr. 43/2000, art. 15 și Regulamentului Repertoriului Arheologic Național.

³³ O.G. 43/2000, art. 10, lit. g), L.182/2000, art. 57.

datelor obținute la baze de date deja existente fără a mai fi nevoie de introducerea manuală a datelor.

4. Crearea datelor

Toate datele create ca parte a proiectului vor ține cont de standardele și orientările existente. Datele sunt depozitate într-o arhivă digitală și vor fi într-o formă care să semene cu cea a grilei arhivei în care sunt depuse.

5. Alte seturi de date digitale asociate

Alte seturi de date asociate sunt cele definite în cadrul proiectului și ar trebui să cuprindă minimum:

- proiectul de cercetare în formă digitală,
- modificări ale proiectului de cercetare,
- raportul de evaluare teoretică,
- raportul de evaluare de teren,
- raportul de supraveghere arheologică,
- raportul de evaluare post-supraveghere,
- raportul final de săpătură,
- bazele de date ale cercetării,
- fotografiile digitale,
- seturi de date geo-spațiale
- toate planurile și hărțile digitale și digitizate.

Alte seturi de date digitale conțin documentele de tip text, inclusiv raportul final. Dacă alte tipuri de date există (date obținute cu echipament GPS, date GIS, alte baze de date etc) ele vor fi obligatoriu incluse în arhiva digitală.

Detalii privind standardele de înregistrare a materialelor arheologice și a altor bunuri de patrimoniu mobil, precum și standardele de înregistrare a siturilor arheologice, se pot obține de la Institutul de Memorie Culturală - cIMeC.

Detalii privind standardele de înregistrare a altor bunuri de patrimoniu imobil se pot obține de la Institutul Național al Monumentelor Istorice.

6. Datele

Toate datele înregistrate trebuie să fie conforme cu standardele acceptate. Datele trebuie depozitate în arhive digitale și trebuie să fie consistente cu cerințele respectivei arhive.

7. Date topografice și cartografice digitale

7.1. Modalitățile de înregistrare a datelor, inclusiv cele topografice și cartografice, pot varia de la un șantier la altul.

7.2. Aplicațiile GIS dezvoltate vor folosi platforme software care asigură compatibilitatea și inter-operabilitatea cu Repertoriul Arheologic Național.

7.3. Toate hărțile digitale destinate utilizării în sisteme cartografice digitale (inclusiv de tip GIS) vor folosi ca bază cartografică o hartă la scara 1:5.000 sau mai bună, realizată în coordonate STEREO70. Alitudinea punctelor se determină în Sistemul de cote Mare Neagră 1975.

7.4. Orice imagini fotografice folosite pentru a construi hărți digitale trebuie să fie rectificate și ortogonalizate iar harta rezultată trebuie să fie la scara 1:5.000 sau mai bună, realizată în coordonate STEREO70.

7.5. Materializarea și conservarea punctelor de sprijin și ridicare (borne topografice, țărushi metalici cu buloane etc) este obligatorie atât în Sistemul național de proiecție STEREO70 cât și în sistem local.

7.6 Coordonatele x,y,z pentru puncte, linii și formele ariilor pot fi înregistrate pe teren cu un dispozitiv GPS a cărui acuratețe trebuie să fie de +/- 5 metri sau mai bună. Aceste coordonate vor fi apoi utilizate pentru a genera o temă evenimentială.

7.7. Este obligatoriu ca punctele de sprijin pentru referențiere (nu numai a planurilor ci și a fotografiilor aeriene, satelitare etc) și a celor pentru ridicările topografice să fie înregistrate atât în sistem STEREO70, cât și WGS84, cu specificarea tipului de aparatură GPS folosită, a parametrilor de transcalcul și a elipsoidului folosit. În cazul planurilor referențiate menționarea scării este obligatorie.

7.8. Documentația va cuprinde obligatoriu atât tabele cu inventarul de coordonate, cu menționarea sistemului în care au fost realizate măsurătorile, și nu în sistem local, cât și Fișa de reperaj cuprinzând punctele din Rețeaua Geodezică Națională. Atât punctele de sprijin cât și cele de ridicare vor fi folosite în vederea verificării ridicării topografice.

7.9. Planul de ansamblu (sau general) este un plan care:

- permite încadrarea în zonă
- cuprinde situl în ansamblul său, cu toate elementele topografice, cadastrale și cele de interes arheologic
- este realizat la o scară care să permită maximum de expresivitate.

Ca plan de ansamblu poate fi folosit trapezul topografic obținut de la Oficiile de cadastru abilitate pentru localizarea sitului.

7.10. Planurile de situație sunt tematice, iar conținutul lor este stabilit de cerințele arheologului. Unul dintre planurile topografice tematice trebuie însă să cuprindă toate elementele topo-cadastrale.

7.11. Echidistanța curbelor de nivel se stabilește în funcție de necesitățile investitorului.

7.12. Datele topografice de detaliu și planimetrice privind cercetările arheologice vor fi înregistrate cu o stație totală; dacă un asemenea echipament nu este disponibil vor fi digitizate ridicările topografice sau planurile realizate cu un teodolit clasic.

7.13. Pot fi reprezentate sau digitizate poligoane în locul punctelor sau al liniilor, indiferent de dimensiunile elementului de reprezentat.

7.14. Structurile liniare (drumuri, căi ferate, râuri etc) vor fi reprezentate ca linii în teme separate (DRUM³⁴, AUTOSTR³⁵, DNAT³⁶, DJUD³⁷, DCOM³⁸, CFR³⁹, APE⁴⁰).

7.15. Reprezentarea GIS va cuprinde numai acele structuri aflate în zona de studiu, nu și pe cele din afara ei (de ex. nu este necesară cartarea unui întreg coridor feroviar ci numai porțiunea de cale ferată care traversează zona/situl).

7.16. Valorile și caracterele introduse în tabelele atribut trebuie să fie corect scrise și să fie consistente.

7.17. Proiectul poate conține mai multe teme ; se vor adăuga alte teme de câte ori este considerat a fi necesar.

7.18. Toate numele temelor vor fi scrise cu majuscule (ALL CAPS).

---

³⁴ Drumuri.

³⁵ Autostrăzi.

³⁶ Drumuri naționale.

³⁷ Drumuri județene.

³⁸ Drumuri comunale.

³⁹ Căi ferate.

⁴⁰ Ape.

7.19. Se recomandă digitizarea sau realizarea de planuri digitale cu structuri reprezentate ca poligoane. În cazul obiectelor pot fi folosite și puncte.

7.20. În toate cazurile se va alege modalitatea de reprezentare care reprezintă cel mai bine descoperirile făcute.

7.21. Pentru fiecare zonă cercetată sau pentru sondajele efectuate trebuie realizate poligoane separate. Poligoanele trebuie să fie închise și fiecare poligon trebuie să aibă o singură etichetă. Toate poligoanele trebuie să fie unic identificate.

7.22. Tabelele de atribute trebuie să conțină în mod obligatoriu date privind codul RAN al sitului și numărul autorizației de săpătură.